

SEGÉDLET: KERÉKPÁRTÁMASZOK, KERÉKPÁRPARKOLÓK, ÉS KERÉKPÁROS PIHENŐHELYEK

1.1. Alapelvek

- Egy adott terület kerékpárforgalmi hálózati terveinek tartalmaznia kell kerékpár parkolási (tárolási) intézkedési tervet is. A 253/1997. számú (XII.20.) Kormányrendelet 253/1997. számú (XII.20.) (OTÉK) szerint kerékpárok elhelyezését kell biztosítani minden olyan építményhez, ahol rendszeres kerékpáros forgalomra számítani kell (szórakoztató, kulturális, kereskedelmi, szabadidős létesítmények, iskola, stb.). Figyelembe kell venni a nagyobb, forgalomvonzó létesítményeket, a település- vagy városrész központokat, a közösségi közlekedési járművek megállóhelyeit is.
- A kerékpárral érkező, rövid ideig tartózkodó ügyfelek, vásárlók, látogatók számára biztosítani kell, hogy kerékpárjukat a következő feltételeknek megfelelő parkolóhelyeken hagyhassák:
  - Könnyen elérhető (nem kell ajtót, kaput nyitni)
  - Viszonylag biztonságos (a kerékpár jól rögzíthető, látható helyen van)
- A kerékpárral érkező, hosszabb ideig tartózkodó munkavállalók, lakók, utasok számára biztosítani kell, hogy kerékpárjukat a következő feltételeknek megfelelő parkolóhelyeken hagyhassák:
  - Biztonságos (megfigyelt vagy zárt)
  - Időjárástól védett (fedett)
- A parkolók, tárolók mérete igazodjon a kerékpár helyigényéhez.
- A parkolók, tárolók kialakítása legyen esztétikus és környezetbe illő.
- Az alkalmazott szerkezeti kapcsolatok éleket és csavarozott kötést nem tartalmazhat.
- A kialakítás és az alkalmazott anyagok olyanok legyenek, hogy a lehető legkisebb fenntartást igényeljék.

1.2. Az elhelyezendő kerékpárok számának meghatározása

A kerékpárparkolók, tárolók létrehozásában érdekelt önkormányzatok vagy más intézmények számára javasolt, figyelembe veendő tényezők:

- Az intézmény típusa, helye (oktatási intézetek, üdülési vagy sportközpontok, uszodák, tornatermek, parkok, templomok, temetők, kulturális központok és üzletek, irodaépületek, stb.).
- Lakóterületen a kerékpár használatát befolyásolja a kerékpárok biztonságos tárolási lehetősége (pl. a közös tárolókban, vagy más zárható helyen, egy vagy több lépcsőház lakói számára a szabad rendelkezésű helyiségekből kialakított, zárható tárolókban).
- Az intézményt látogatók maximális száma, a tevékenység jellege és a lehetséges kerékpározók száma egy adott időpontban.

A 15.1. táblázat tartalmazza az OTÉK szerint a különféle intézményekhez szükséges kerékpártároló helyek normatíváit.

A kerékpártárolókat, parkolókat újonnan megvalósuló zártosított beépítésű lakó-, szálláshely-szolgáltató, oktatási funkciók esetén az épület részeként kell megvalósítani.

Bővítés és/vagy rendeltetésmódosítás esetén a meglévő állapothoz képest többletként jelentkező tárolókat kell megvalósítani, melyek közterületen is elhelyezhetőek.

Új beépítés esetén a kerékpárokat telken belül – lakó, szálláshely-szolgáltatás, oktatási, funkciók esetében – épületben kell elhelyezni, a földszinten vagy az első garázs szinten.

A kerékpárok elhelyezését biztosító tároló helyek számára legalább 0,8×2,0 méter helyigényt kell biztosítani.

OTÉK 7. számú melléklete a 253/1998. (XII.20.) Korm. rendelethez

1.	Lakás, üdülőegység	Minden lakás és üdülőegység után 1 db
2.a.	Kereskedelmi egység 0-1000 m ² -ig	Az árusító tér minden megkezdett 150 m ² alapterülete után 2 db
2.b.	Kereskedelmi egység 1000 m ² felett	Az árusító tér minden megkezdett 500 m ² alapterülete után 2 db
3.	Szálláshely szolgáltató egység	Minden megkezdett 15 vendégszoba egysége után 2 db
4.	Vendéglátó egység	A fogyasztó tér minden megkezdett 75 m ² alapterülete után 2 db
5.	Alsó- és középfokú nevelési-oktatási egység	A foglalkoztató és/vagy tanterem 50 m ² alapterülete után 2 db
6.	Felsőfokú oktatási egység	Oktatási és kutatási helyiségek 50 m ² alapterülete után 2 db
7.	Egyéb közösségi szórakoztató, kulturális egység (színház, bábszínház, filmszínház, stb.)	Minden megkezdett 50 férőhelye után 5 db
8.	Egyéb művelődési egységek (múzeum, művészeti galéria, levéltár, stb.)	A kiállítótér vagy kutatótér minden megkezdett 500 m ² alapterülete után 5 db, de maximum 50 db
9.	Sportolás, strand célját szolgáló egység	Minden megkezdett 20 férőhelye után 2 db
10.	Igazgatási, ellátó, szolgáltató, nem fekvőbeteg-ellátó egység	Az iroda- vagy ellátó terület minden megkezdett 100 m ² alapterülete után 1 db
11.	Fekvőbeteg-ellátó gyógykezelő egység	Minden megkezdett 50 ágy után 1 db
12.	Ipari egység	Minden megkezdett 10 munkahely után 1 db
13.	Raktározási, logisztikai egység	A raktárterület minden megkezdett 10 000 m ² alapterülete után 1 db
14.a.	Közösségi helyközi közlekedési végállomás	A tervezett vagy mért napi utas szám 5%-ával azonos darabszám
14.b.	Közösségi helyközi közlekedési	Megállóhelyenként minimum 5

megállóhely	db
-------------	----

15.1. táblázat – Az építmények rendeltetésszerű használatához szükséges, elhelyezendő kerékpárok számának megállapítása

1.3. Rövid idejű parkolást lehetővé tevő létesítmények

1.3.1. Fajtáik

- Kerékpár támaszok: olyan kialakításúak, amelyhez a kerékpár vázszerkezete hozzátámasztható, illetve hozzáköthető. Ajánlott alakjuk fordított „U”, vagy „P” legyen. Az út mentén elhelyezett „U” alakú támasz térhatároló oszlopsor helyett is alkalmazható, ezzel több rendeltetést is betölt, mert a kerékpárt rögzíteni lehet hozzá.
- Kerékpár rekeszek: olyan zárható szerkezetek, amelyek a kerékpár hozzáférését csak a használó számára teszik lehetővé. A rekeszek belső elrendezése olyan, hogy a kerékpár hátsó kerekét rögzíti.
- Kerékpár parkolók: közterületen elhelyezett, több állással kialakított kerékpár támaszok, amelyek jelzőtáblával is kijelöltek.

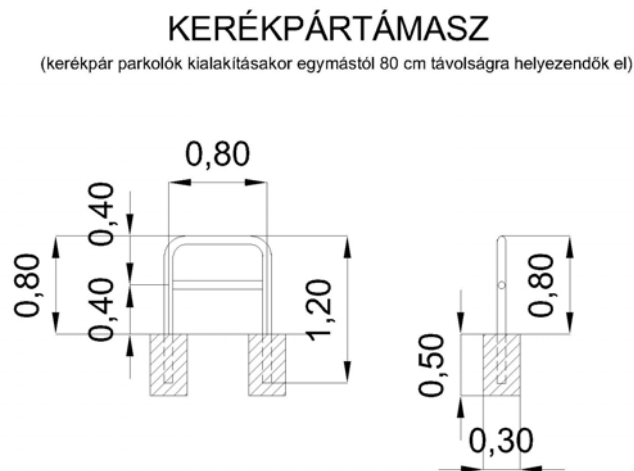
1.3.2. Kerékpár támaszok követelményei „A Kerékpáros Magyarország Program B+R kerékpártárolókra vonatkozó paraméterkönyve” szerint

- Bármilyen fajta kerékpár elhelyezhető és rögzíthető legyen hozzá
- Rögzíthető legyen olyan kerékpár is hozzá, amelyik első és/vagy hátsó kosárral/gyermeküléssel ellátott.
- A kerékpár rögzítése egyszerű, gyors, kényelmes legyen.
- a lakatot ne kelljen a talajtól számított 25 cm-nél lejjebb rögzíteni (ne kelljen a felhasználónak nagyon lehajolnia);
- maximum 5 lépésben lehessen a kerékpárt a támaszhoz igazítani;
- a kerékpárt lehessen a rögzítés teljes folyamata alatt két kézzel fogni
- nem lehet 150 N-nál nagyobb erőbefektetésre szükség a kerékpár elhelyezéséhez
- amennyiben a támasz mozgatható elemeket tartalmaz, azok élettartama minimum 10.000 mozdítás kell, hogy legyen;
- a kerékpár biztonságosan, 3 ponton rögzíthető, a támasznak ezt lehetővé kell tennie;
- a kerékpár váza minden esetben rögzíthető a támaszhoz
- a kerékpár első kereke is legyen rögzíthető a támaszhoz, ha a felhasználó azt szeretné;
- a támaszok elhelyezésekor figyelembe kell venni, hogy a kerékpárok rögzítésekor, vagy elvitelekor ne érintkezzenek másik kerékpárral vagy a felhasználó öltözetével
- nem lehetnek olyan kiálló elemek a támaszon, amibe beleakadhatnak a kerékpár kábelelei, dinamója vagy lámpája;
- a támasz meg is támasztja a kerékpárt, ne tudjon eldőlni;
- a támasz ne rongálja a kerékpárt (pl. anyagából, vagy konstrukciójából kifolyólag; a támasz elemeinek csavarral történő rögzítése nem felel meg);
- a támasz, anyagát tekintve legyen ellenálló korrózióval, rongálással szemben;
- a rögzítés módja biztosítsa a támasz stabilitását, ne lehessen azt elmozdítani;
- a támaszok konstrukciója, és elhelyezésük ne akadályozza a tároló tisztíthatóságát;
- tájékoztató felület csak abban az esetben helyezhető el a támaszokon, ha az nem akadályozza kerékpárok rögzítését (min. 10cm hézagot hagyni a tájékoztató tábla és a váz között).
- a támaszok feleljenek meg a mindenkori biztonsági előírásoknak;

1.3.3. Ajánlott paraméterek

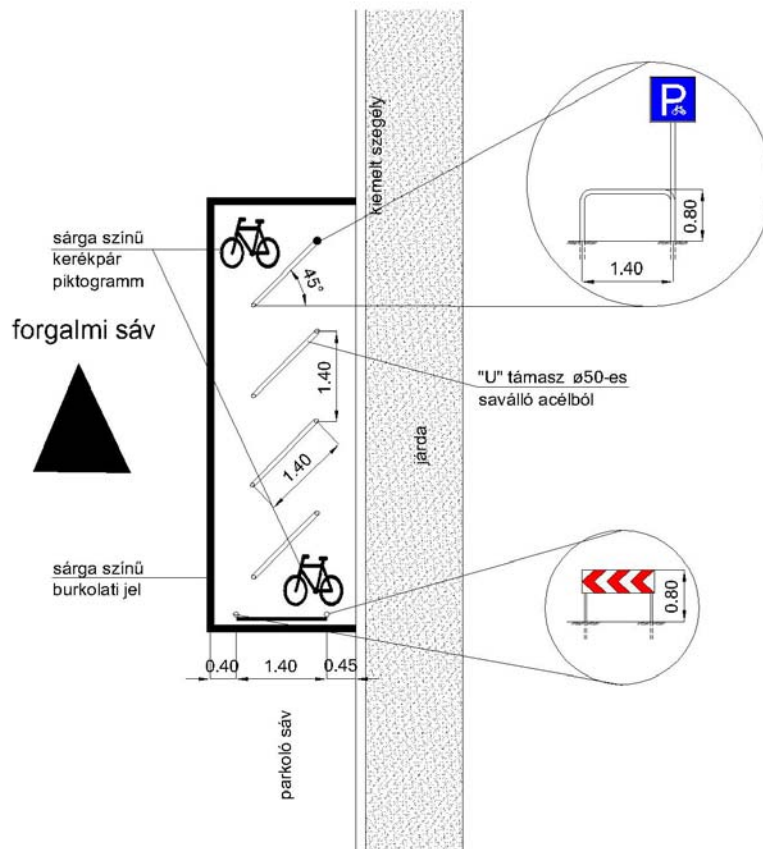
- anyaga acél (min. 3 mm lemeztagságú cső);
- horganyzott vagy beégetett porfesték felületkezeléssel (két réteg, min. 250 μm);
- 80 cm magas, min. 40 cm betontömb alapozással, vagy lefúrással, gyorsan kötő rögzítő anyaggal, lecsavarozott szerkezet nem megfelelő.
- amennyiben közművel történő ütközés esete áll fenn, alkalmazható a támasz lecsavarozása adott, egyedi esetekben.
- a talajtól 40 cm magasságban keresztcső van a támaszon;
- a megfelelő támasz 50-100 cm hosszú;
- 50 mm - 60 mm a csőátmérő;
- egy helyszínen csak ugyan olyan méretű támaszok alkalmazhatóak;

A 15.1. ábra „U” alakú kerékpár támaszra mutat be példát.

15.1. ábra – „U” alakú kerékpártámasz jellegrajza

A kerékpár támaszok elhelyezhetők pl. egy személygépkocsi parkolóhely területén is. A kialakításra a 15.2. ábra mutat példát.

15.2. ábra – Minta "U" alakú kerékpártámaszok 45°-os elrendezésére parkoló sávban

1.4. Hosszú idejű tárolást lehetővé tevő létesítmények

Hosszabb idejű kerékpártárolás szükséges pl. a közösségi közlekedési megállóhelyek elérésének környékén: B+R rendszer, továbbá oktatási intézmények belső területén. A tárolókat és rekeszeket olyan frekvencián helyen (tömegközlekedési gócpont, városközpont, egyéb kerékpárforgalmi célú létesítmények környéke) kell elhelyezni, ahol már regisztráltan -vagy várhatóan- megfelelő kapacitás igény merülhet fel.

Olyan helyen, ahol zárt épületen belül helyezhetők el a kerékpárok, ott nyitott vagy fedett kerékpártárolók létesítése lehetséges.

Közterületeken olyan kerékpár támaszok és rekeszek kialakítására van szükség, amelyhez a kerékpár biztonságosan rögzíthető, illetve amelyben a kerékpár biztonságosan tárolható.

Túl magas használati, vagy bérleti díj esetén a tároló kapacitás kihasználatlan maradhat. Lehetőség szerint a tárolási költség nagysága a használat idejének növekedésével fordítottan legyen arányos, vagy ingyenes legyen.

Egy tároló rendszerrel szemben alapvető elvárás, hogy:

- Nyújtson biztonságot a kerékpároknak akár 24 órán át, elsősorban kerékpárlopással szemben.
- Védje a kerékpárokat az időjárásal szemben, elsősorban esővel, napfényvel szemben;
- Könnyen megközelíthető legyen és a kapcsolódó közösségi közlekedési pont is közel legyen (autóparkolóhoz, gyalogos megközelíthetőséghez képest),
- A tárolóban elhelyezett kerékpárok ne sérüljenek.
- A felhasználó szempontjából legyen egyszerűen használható és ne kelljen hozzá nagy fizikai erőt kifejteni.
- Az igények növekedésével a tároló kapacitása bővíthető legyen.
- A létesítmény védve legyen az autók ráparkolásától.
- Olyan műanyag elemeket lehet csak felhasználni, melyek nem veszítenek mechanikai tulajdonságaiból 15 év alatt (külső használat mellett) 20%-nál többet.
- A tároló elemeinek meg kell felelniük a mindenkor hatályos környezetvédelmi előírásoknak.
- A létesítmény és annak használata nem akadályozhatja a gyalogosforgalmat.

1.4.1. Kerékpár támaszos B+R modul kialakításának követelményei

„A Kerékpáros Magyarország Program B+R kerékpártárolókra vonatkozó paraméterkönyve” az alábbiak szerint határozza meg a követelményeket.

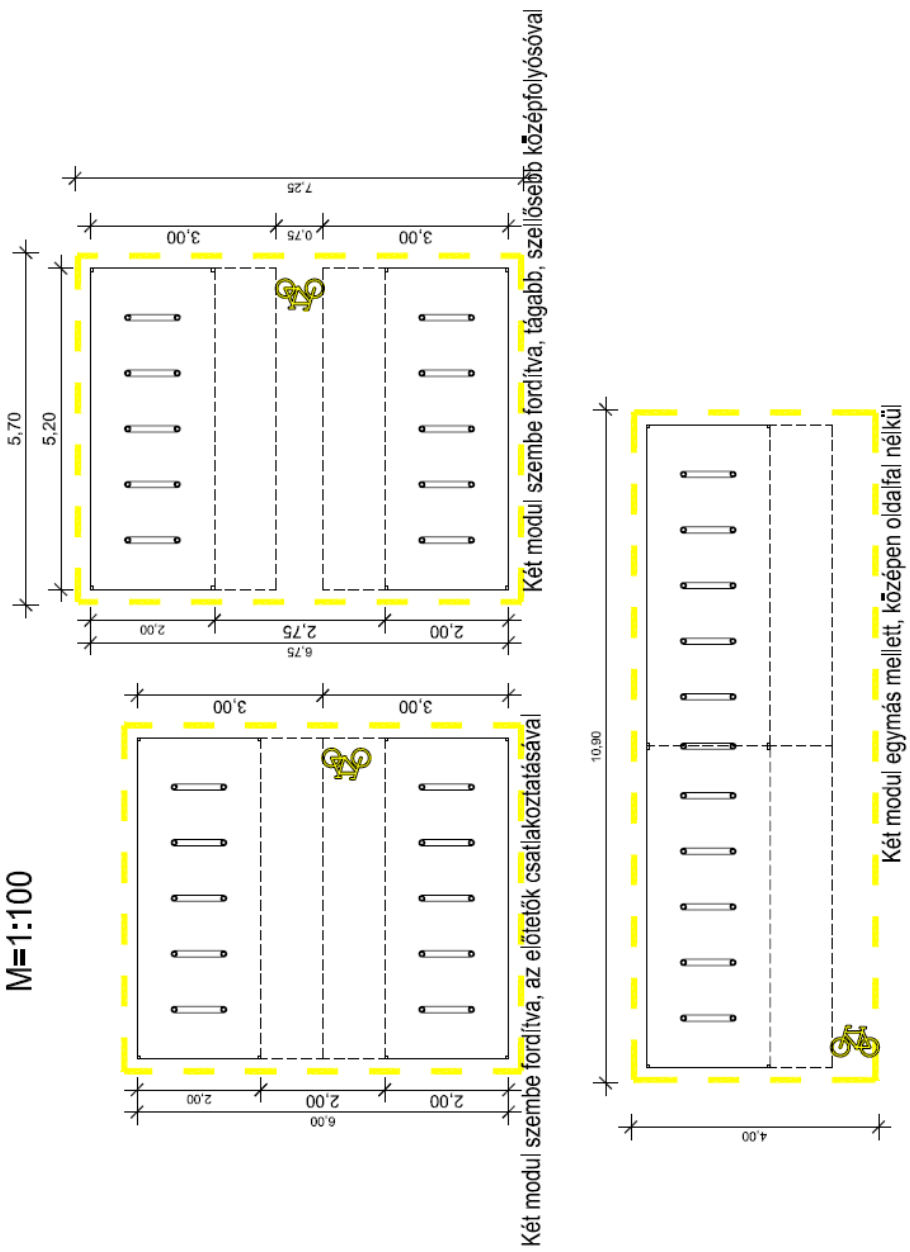
- Min. 10 kerékpár helyezhető el benne a 15.1. pontban megfogalmazott elvek alapján;
- tetőszerkezettel rendelkezik;
- kiegészíthető, összekapcsolható más modulokkal, a kapacitás bővítése érdekében (akár több szinten is);
- két modul úgy illeszkedik egymáshoz, hogy közös közlekedőfolyosót alkotnak;
- a tárolóhoz tartozó közlekedőfolyosón egyszerre két (2) kerékpáros is el tud haladni egymás mellett (min. 1,70 méter széles);
- kinézete illeszkedik a helyi környezethez, városképhez;
- burkolata lehetőleg aszfalozott, amennyiben a tároló 3 méteres körzetében fák vannak, a talaj szellőzése és vízellátása miatt beton térkő legyen.
- sárga színű tartós burkolati jellel (thermoplastik) javasolt kijelölni, a moduloktól 25 cm-re;

1.4.2. Kerékpár támaszos B+R modul műszaki jellemzői

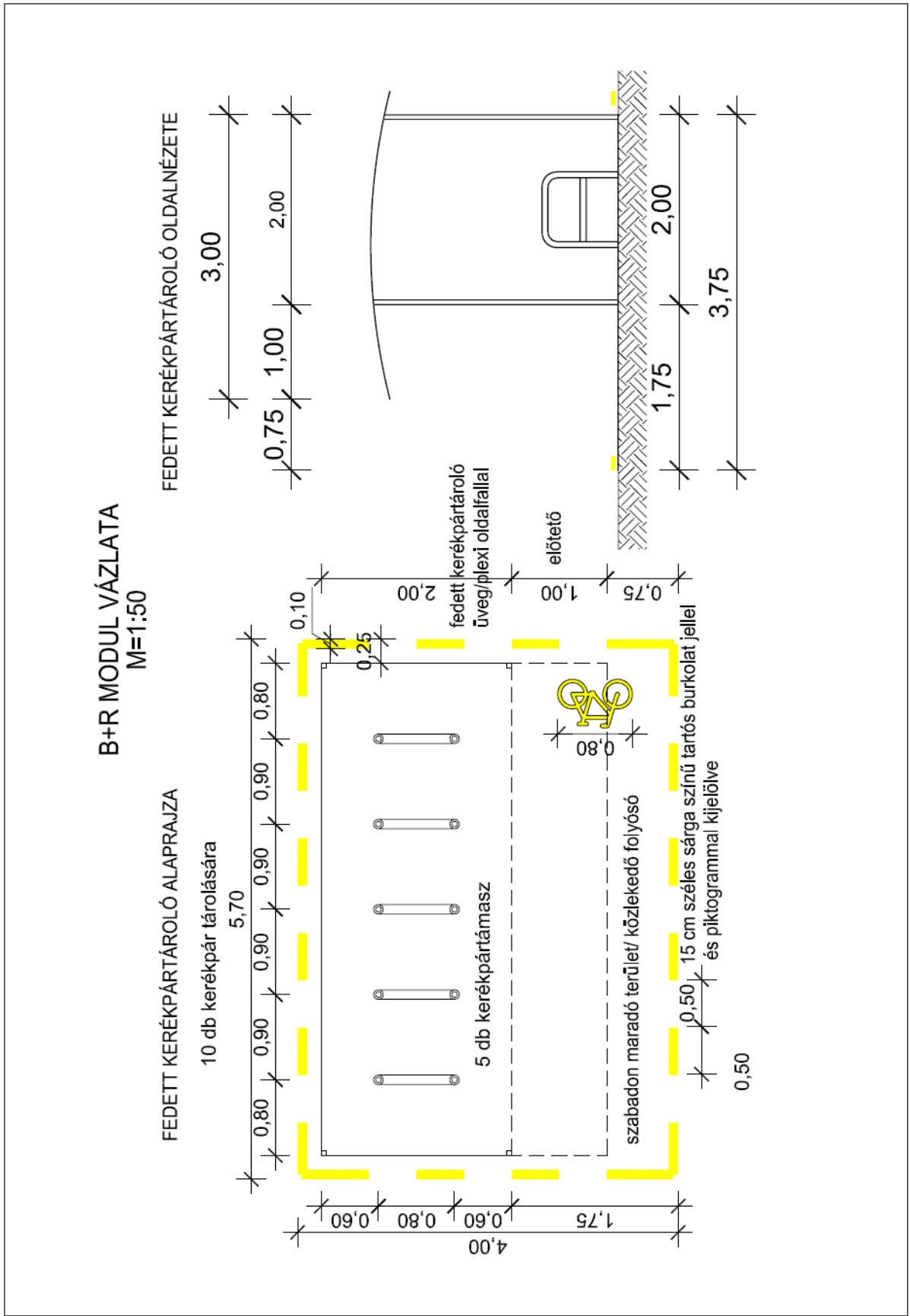
- két modul közti közlekedő folyosó szélessége 1,70 – 2,0 méter;
- egymás mellett, egy sorban elhelyezett modulok közt minimum 1,50 méter közlekedőfolyosót kell kialakítani;

- a tárolóban a támaszok egymástól 90-100 cm-re legyenek (egy kerékpár 80 cm helyen fér el, azonban támaszok alkalmazásakor, az azonos támaszhoz rögzített kerékpárok átfedésben vannak, így hely takarítható meg és nem megy a használhatóság kárára);

B+R MODULOK CSATLAKOZTATÁSA
M=1:100

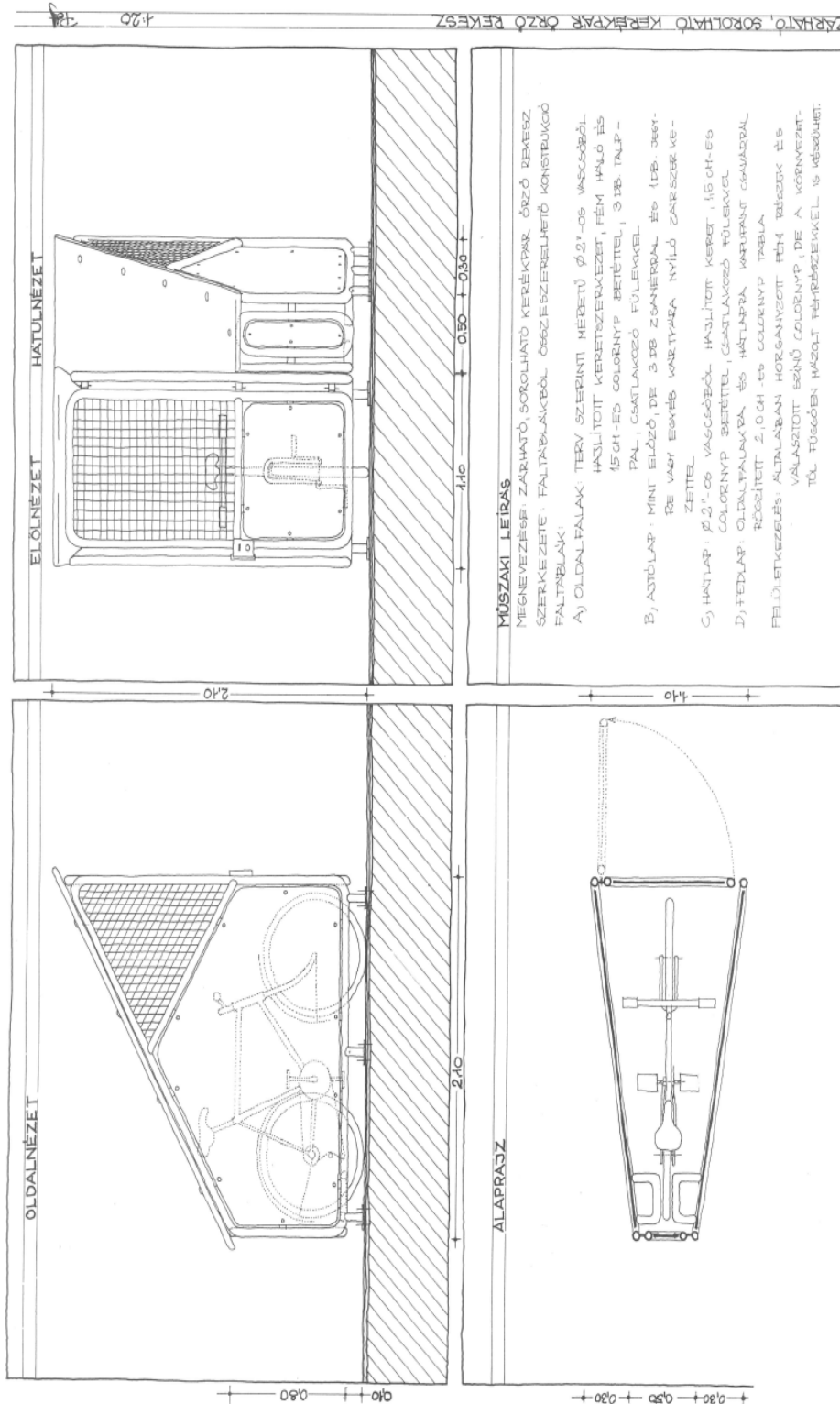
15.3. ábra - Vázlatos példa : „U” alakú támaszok B+R kialakítása

15.4. ábra – Vázlatos példa: „U” alakú támaszokból kialakított fedett B+R kialakítása

1.4.3. Kerékpárőrző rekesz

Kerékpárőrző rekeszek biztonságos B+R rendszer elemeiként alkalmazhatók. A velük szemben támasztott követelmények megegyeznek a B+R rendszerű kerékpár támaszoknál rögzített követelményekkel. Törekedni kell a környezethez illeszkedő tartós, kevés fenntartást igénylő anyagok alkalmazására. A kerékpárőrző rekesz trapéz alakú formája több változatú (egyenes, íves) sorolást tesz lehetővé. Kerékpárőrző rekesz egy lehetséges fajtáját mutatja be a 15.5. ábra.

15.5. ábra – Példa zárható, sorolható kerékpárőrző rekesz kialakítására

1.5. Kerékpárok hosszú távú elhelyezése az OTÉK által előírt ingatlanokhoz kapcsolódóan

Az OTÉK előírásai alapján a telekhatáron belül az épületen belül vagy kívül kell a kerékpárok elhelyezését megoldani. Ha az elhelyezés az ott dolgozó kisebb, ott lakó lakó nagyobb számú személyek kerékpárjai számára szükséges, akkor célszerű lehet az OTÉK-ban meghatározott mennyiségű kerékpárok egy részének elhelyezését az épületen belül megoldani. Ez a helytakarékoság érdekében történhet pl. függesztő kampók segítségével, ahol a kerékpár vázát, vagy kerekét tartva falon helyezkednek el, de ezen megoldás alkalmazása csak zárható helységben nem javasolt. Egyedi lakóingatlanoknál önálló kerékpárparkoló, tároló kialakítása nem feltétlenül szükséges, mert a kerékpár elhelyezése a rendelkezésre álló egyéb funkciójú helységekben megoldható.

1.6. Kerékpáros pihenőhelyek

A szabadidős céllal kerékpározók számára **10-15 kilométerenként pihenőhelyekre van szükség.** A kerékpáros pihenőhelyeket „A, B és D” hálózati rendeltetésű nyomvonal mentén kell létesíteni.

- Településen belüli üzleteknél, büféknél, cukrászdáknál, vendéglátó létesítményeknél, falusi turizmus portáinál célszerű kialakítani kerékpáros pihenőhelyeket, ahol a kerékpárosok étel- és italbeszerzési, étkezési, vízvételi céllal amúgy is megállnának. A belterületi kerékpáros pihenőhely tiszta, árnyékos, esetleg fedett kialakítású legyen, ahol pad, szemétkosár, kerékpár-letámasztás lehetősége segítse a kerékpárosok kényelmét.
- Lakott területeken kívül haladó kerékpárforgalmi nyomvonalaknál a pihenőhelyet jó kilátású ponton, látnivaló közelében, árnyas helyeken, vagy hosszú emelkedők után ajánlott kialakítani.
- A pihenőhelyen legalább 4 fő részére kell ülőhelyet biztosítani.

A pihenőhelyeken alkalmazásra kerülő létesítményeket tartós, eltulajdonításra nem csábító anyagokból kell kialakítani.

A kerékpáros pihenőhelyek kötelező szolgáltatásai:

- esővédő, ill. árnyékoló létesítmény, térképpel
- asztalok, padok
- kerékpár parkolóhely
- szeméttárolók
- a közelben lévő WC és ivóvíz vételező hely jelzése

A kerékpáros pihenőhelyek ajánlott szolgáltatásai:

- WC elhelyezése,
- ivóvíz vételező hely kialakítása

A kerékpáros pihenőhelyeken feltüntetni ajánlott információk:

- Tájékoztatás a környékbeli kulturális, táji, műemléki értékekről, kerékpárral megközelítés segítése, az esetleges nehezebben járható, meredekebb szakaszokról tájékoztatás útirány jelzésekkel.
- Tájékoztatás a közösségi közlekedési kapcsolódási lehetőségekről (kerékpártárolók megállóhelyeken, pályaudvarokon, kerékpárszállítás közösségi közlekedési eszközön, stb.).
- Gyógyszertár, üzlet, orvosi rendelő.

Külterületi kerékpárforgalmi nyomvonalakon kialakított kerékpáros pihenőhelyre a 15.6. ábra mutat példát. Alakját és elrendezését a helyszíni adottságoknak megfelelően kell kialakítani.

